

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20716 - Teoria del Folklore / 1
Titulació	Grau de Llengua i Literatura Catalanes - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Jaume Guiscafrè Danús jaume.guiscafre@uib.cat	11:00	13:00	Dilluns	10/09/2018	10/02/2019	CE12 / Ramon Llull

Contextualització

Teoria del folklore és una assignatura obligatòria que s'imparteix en el primer semestre del tercer curs del Grau de Llengua i Literatura Catalanes. Fa part del mòdul de Teoria de la Literatura i Literatura Comparada, que s'organitza a partir de matèries i assignatures que tenen per objecte la reflexió teòrica sobre el fet literari i que tracten aspectes generals de l'expressió i la creació literàries des d'enfocaments disciplinars diversos, de les relacions entre literatures i de les connexions de la literatura amb altres àmbits creatius. Aquesta assignatura té per objectiu iniciar els alumnes en l'estudi del folklore, entès com a pràctica social creativa i interactiva, i en el coneixement de la folklorística, entesa com a disciplina que recopila, analitza, arxiva, edita i estudia el folklore. D'una banda, doncs, s'hi estudien i analitzen els diversos aspectes que configuren el folklore com a pràctica social (el text, el context, la textura, la performance, el grup i els gèneres). D'altra banda, s'hi estudia l'emergència i l'evolució dels estudis folklorístics, des del Romanticisme fins a l'actualitat des dels diversos pressupòsits teòricoestètics i metodològics amb què s'han plantejat. Així mateix, s'hi dedica un apartat a les relacions dinàmiques que manté el folklore amb altres àmbits creatius (literatura, cinema i publicitat). Teoria del folklore és una assignatura que té continuïtat en el segon semestre en l'assignatura Etnopoètica catalana, que n'és en molts aspectes una concreció i una aplicació a l'àmbit dels Països Catalans.

Requisits

Aquesta assignatura pressuposa que els alumnes tenen una competència plena, oral i escrita, en llengua catalana. Així mateix, és important que tinguin una certa competència instrumental en llengua anglesa, centrada en la comprensió i en la interpretació de textos. El coneixement d'altres llengües és desitjable. D'altra banda, cal que els alumnes estiguin disposats a augmentar el seu bagatge de lectures i a implicar-se en l'estudi i en l'anàlisi crítica dels materials que s'hauran de treballar. S'hi exigeix, també, la participació a

Guia docent

classe en les sessions teòriques i en les pràctiques i el compromís de portar al dia el calendari de lectures de l'assignatura que es proposarà a principi de curs.

Competències

Específiques

- * Coneixement dels diversos corrents de pensament en lingüística i en teoria i crítica literàries (CE5) .
- * Capacitat de localitzar i manejar informació relativa a la disciplina en fons bibliogràficodocumentals, en bases de dades i recursos d'Internet, i d'utilitzar aplicacions informàtiques específiques (CE9) .
- * Coneixement de les tècniques bàsiques per elaborar treballs d'investigació (CE11) .

Genèriques

- * Capacitat per reconèixer problemes i temes d'investigació i avaluar-ne la rellevància (CG7) .
- * Capacitat de generar noves idees (creativitat) i de dissenyar i gestionar projectes (CG8) .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. El concepte de folklore
  - 1.1 El desenvolupament històric del concepte de folklore
  - 1.2 Altres conceptes relacionats: folklorisme, etnopoètica i arxivística folklòrica
2. La recol·lecció, el tractament i la interpretació del folklore
  - 2.1 Els mètodes d'arplega, de descripció i d'arxivament del folklore
  - 2.2 L'edició del folklore
  - 2.3 La interpretació del folklore
3. Els gèneres del folklore
  - 3.1 La composició i la vigència dels sistemes de gèneres folklòrics
    - 3.1.1 La proposta de Roger Abrahams
    - 3.1.1 La proposta de Heda Jason
4. Teories i mètodes de la folklorística
  - 4.1 Les teories evolucionistes
  - 4.2 Les teories de la degeneració
  - 4.3 Les teories difusionistes
  - 4.4 Les teories funcionalistes

Guia docent

4.5 Les teories estructuralistes

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classe magistral	Grup gran (G)	Sessions en què el professor i els alumnes exposaran els continguts teòrics de l'assignatura. Així mateix, es treballarà a l'aula amb exemples concrets que permetin il·lustrar l'exposició. Les sessions teòriques comporten la participació activa dels alumnes, en l'exposició de continguts o en el comentari d'exemples i l'expressió dels dubtes que puguin sorgir al llarg de les sessions. Es proporcionarà als alumnes un calendari de lectures, tant d'aproximacions teòriques com de textos, que caldrà respectar per poder seguir adequadament aquestes sessions.	32
Classes pràctiques	Estudi de casos	Grup mitjà (M)	En les sessions pràctiques en grup mitjà es treballarà mitjançant la resolució de casos concrets, debats, posada en comú d'exercicis..., habitualment a partir de l'anàlisi i del comentari d'exemples que es proposaran als alumnes. Són sessions en què serà necessària la participació més activa dels alumnes, que, en algunes ocasions, hauran de lliurar els resultats dels exercicis que s'hi facin.	7
Tutories ECTS		Grup petit (P)	En les sessions de tutoria el professor assessorarà els alumnes en l'elecció de l'itinerari d'avaluació i en tots aquells aspectes metodològics que tinguin a veure amb la preparació de les diferents proves avaluable de l'assignatura. S'aniran programant en funció del calendari d'avaluació. També s'hi resoldran dubtes conceptuals relacionats amb els continguts de l'assignatura.	2
Avaluació	Seminari de debat	Grup mitjà (M)	Els alumnes hauran d'aprendre a presentar una posició pròpia sobre un tema concret i a dialogar de manera respectuosa amb la resta de participants al seminari. Per poder-ho fer, hauran de preparar, amb l'assessorament del professor, una intervenció argumentada a propòsit d'un tema de discussió que s'haurà definit prèviament.	2
Avaluació	Examen global	Grup gran (G)	Durant el període d'avaluació complementària es farà un examen global per als alumnes que segueixin l'itinerari B, d'una durada màxima de dues hores, que serà recuperable durant el període d'avaluació extraordinària.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Guia docent

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Redacció d'un article	Els alumnes hauran de redactar un article de caràcter acadèmic a partir de les pautes que els doni el professor. Hi han de demostrar que han assolit els coneixements i les competències que preveu la guia docent.	15
Estudi i treball autònom individual	Projecte	Els alumnes hauran d'elaborar un treball en què demostrin que han comprès els conceptes i la metodologia bàsics per a la recolecció i l'estudi del folklore i que són capaços d'aplicar-los a la interpretació i al comentari de materials. Serà necessari cercar i consultar bibliografia específica i tenir un cert domini dels mètodes d'exposició escrita d'un treball acadèmic.	45
Estudi i treball autònom individual	Assimilació de continguts	Els alumnes hauran de dedicar les hores d'estudi autònom de l'assignatura a comprendre els continguts teòrics explicats a classe, a partir de la lectura de la bibliografia recomanada i de la proporcionada en el dossier, i a preparar les sessions de seminari de debat. L'objectiu no serà tant memoritzar dades concretes com aprendre a aplicar les principals metodologies d'anàlisi del folklore i demostrar la lectura i la comprensió aprofundida dels textos que es treballaran en el decurs del semestre.	25
Estudi i treball autònom individual	Edició comentada	Els alumnes hauran de preparar l'edició comentada d'un document oral i d'un altre de no oral. Hi hauran de demostrar capacitat analítica i interpretativa i hi hauran d'aplicar, quan hi escaigui, els criteris de transcripció de manera coherent.	15
Estudi i treball autònom individual	Tutories electròniques	Al llarg de tot el curs, els alumnes podran adreçar-se al professor mitjançant la bústia de correu de la plataforma Moodle. Així mateix, es crearan a la pàgina de la plataforma Moodle fòrums específics de discussió i de resolució cooperativa de dubtes referents a l'assignatura i espais informatius que el professor emprarà per resoldre qüestions generals que vagin sorgint al llarg del semestre.	5

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Aquesta assignatura preveu dos itineraris d'avaluació, i tots dos comporten l'assistència a classe i a tutories. Durant les dues primeres setmanes del curs, cada alumne ha d'acordar amb el professor l'itinerari avaluatiu que es compromet a seguir i ha de signar el contracte pedagògic corresponent. Amb la signatura d'aquest document l'alumne es compromet a dur a terme, en el termini que s'estableixi, totes les activitats incloses en l'itinerari que hagi triat. El calendari de lliurament de tasques de cada itinerari s'inclourà en el cronograma de l'assignatura. Qualsevol canvi s'anunciarà a la pàgina de la plataforma Moodle. L'itinerari A comporta un compromís d'assistència a un 80% de les sessions teòriques i a la totalitat de les sessions pràctiques de l'assignatura i suposa una avaluació continuada al llarg del semestre. L'itinerari B està reservat a aquells

Guia docent

alumnes que puguin preveure que durant el curs no podran comprometre's a assistir a un 80% de les sessions. En aquest cas, l'alumne serà avaluat a partir de la realització d'un conjunt de tasques no presencials, que haurà de validar amb el professor al llarg del semestre en una sèrie de tutories concertades en què haurà de presentar i exposar individualment els avenços en la seva feina. En qualsevol dels itineraris, l'alumne obtindrà una qualificació numèrica d'entre 0 i 10 per a cada activitat avaluativa, que serà ponderada segons el pes que tingui en el conjunt. La qualificació global serà el resultat de la suma de les qualificacions ponderades de cada activitat. Per poder superar l'assignatura cal que l'alumne dugui a terme totes les activitats d'avaluació proposades dins els terminis fixats.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Seminari de debat

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Els alumnes hauran d'aprendre a presentar una posició pròpia sobre un tema concret i a dialogar de manera respectuosa amb la resta de participants al seminari. Per poder-ho fer, hauran de preparar, amb l'assessorament del professor, una intervenció argumentada a propòsit d'un tema de discussió que s'haurà definit prèviament.
Criteris d'avaluació	- Demostració d'una feina aprofundida sobre l'aspecte que es debati i també, si escau, d'una bona coordinació entre els membres del grup. - Claredat i fluïdesa en l'exposició i, si escau, divisió equitativa de tasques entre tots els membres del grup. - Preparació adequada de l'argumentació pròpia que es farà servir. - Ús d'un llenguatge acadèmic adequat a la situació comunicativa.

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Examen global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Durant el període d'avaluació complementària es farà un examen global per als alumnes que segueixin l'itinerari B, d'una durada màxima de dues hores, que serà recuperable durant el període d'avaluació extraordinària.
Criteris d'avaluació	- Capacitat de raonament crític i grau de competència a l'hora d'aplicar els conceptes teòrics explicats a classe a l'anàlisi de casos concrets. - Grau de competència a l'hora de redactar per escrit un text coherent, cohesionat i adequat al que es demana.

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari B

Guia docent

Redacció d'un article

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Els alumnes hauran de redactar un article de caràcter acadèmic a partir de les pautes que els doni el professor. Hi han de demostrar que han assolit els coneixements i les competències que preveu la guia docent.
Criteris d'avaluació	- Claredat, correcció i precisió terminològica en l'expressió. - Originalitat en l'enfocament de la presentació del text. -Capacitat d'interrelacionar el contingut del text amb experiències personals i amb altres textos. -Capacitat d'identificar les fonts documentals adequades i d'emprar-les per fonamentar la pròpia interpretació. -Adequació de la redacció i la presentació al que preveuen les "Orientacions metodològiques per a la presentació de treballs acadèmics" de la Facultat de Filosofia i Lletres.

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari B

Projecte

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Els alumnes hauran d'elaborar un treball en què demostrin que han comprès els conceptes i la metodologia bàsics per a la recolecció i l'estudi del folklore i que són capaços d'aplicar-los a la interpretació i al comentari de materials. Serà necessari cercar i consultar bibliografia específica i tenir un cert domini dels mètodes d'exposició escrita d'un treball acadèmic.
Criteris d'avaluació	- Capacitat de localitzar, analitzar i interpretar informació i, molt especialment, d'aplicar els continguts teòrics de l'assignatura a l'anàlisi dels casos que es proposin en el projecte. - Es valorarà específicament l'originalitat en la selecció de les informacions, la diversitat de fonts consultades i l'aprofundiment en l'anàlisi dels casos que s'estudien. - Adequació de la redacció i la presentació del projecte al que preveuen les "Orientacions metodològiques per a la presentació de treballs acadèmics" de la Facultat de Filosofia i Lletres.

Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

Edició comentada

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Els alumnes hauran de preparar l'edició comentada d'un document oral i d'un altre de no oral. Hi hauran de demostrar capacitat analítica i interpretativa i hi hauran d'aplicar, quan hi escaigui, els criteris de transcripció de manera coherent.
Criteris d'avaluació	- Claredat, correcció i precisió terminològica en l'expressió. - Aplicació coherent dels criteris de transcripció. - Originalitat en l'enfocament de la presentació del text. -Capacitat d'interrelacionar el contingut del text amb experiències personals i amb altres textos. -Capacitat d'identificar les fonts documentals adequades i d'emprar-les per fonamentar la pròpia interpretació. -Adequació de la redacció i la presentació al que preveuen les "Orientacions metodològiques per a la presentació de treballs acadèmics" de la Facultat de Filosofia i Lletres.

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Guia docent

Els continguts de l'assignatura es complementaran amb un dossier de textos teòrics que es posarà a disposició dels alumnes al Servei de Reprografia o a la pàgina d'Aula Digital. Els continguts teòrics de l'assignatura s'exemplificaran amb l'anàlisi d'un corpus de lectures obligatòries que estaran disponibles a la pàgina d'Aula Digital o al Servei de Reprografia. La bibliografia i els altres recursos relacionats amb l'assignatura s'actualitzaran a la pàgina d'Aula Digital.

Bibliografia bàsica

- Bronner, Simon J. (ed.) 2007. *The Meaning of Folklore: The Analytical Essays of Alan Dundes*. Utah State University Press. Logan, Utah.
- Dundes, Alan (ed.) 2005. *Folklore*. 4 vol. Routledge. New York.
- Georges, Robert A.; Michael Owen Jones 1995. *Folkloristics: An introduction*. Indiana University Press. Bloomington.
- McNeill, Lynne S. 2013. *Folklore Rules*. Utah State University Press. Logan.
- Pujol, Josep M. 2013. *Això era i no era: Obra folklòrica de Josep M. Pujol*. Edició a cura de Carme Oriol i Emili Samper. Publicacions URV. Tarragona.

Bibliografia complementària

- Abrahams, Roger D. 2005. *Everyday Life: A Poetics of Vernacular Practices*. University of Pennsylvania Press. Philadelphia.
- Bauman, Richard 1986. *Story, performance and event: Contextual studies of oral narrative*. Cambridge University Press. Cambridge.
- Bendix, Regina; Galit Hasan-Rokem (ed.). *A Companion to Folklore*. Wiley-Blackwell. West Sussex. UK.
- Blank, Trevor J. (ed.) 2009. *Folklore and the Internet: Vernacular Expression in a Digital World*. Utah State University Press. Logan. Utah.
- Brown, Mary Ellen; Bruce A. Rosenberg (ed.) 1998. *Encyclopedia of Folklore and Literature*. ABC-Clío. Santa Barbara. California.
- Brunvand, Jan Harold 1998. *The Study of American Folklore: An introduction*. W.W. Norton & Company. New York.
- Dundes, Alan Dundes, Alan; Carl R. Pagter 1987. *When You're Up to Your Ass in Alligators: More Urban Folklore from the Paperwork Empire*. Wayne State University Press.
- 1991. *Never Try to Teach a Pig to Sing: Still More Urban Folklore from the Paperwork Empire*. Wayne State University Press.
- 1992. *Work Hard and You Shall Be Rewarded: Urban Folklore from the Paperwork Empire*. Wayne State University Press.
- 1995. *Sometimes the Dragon Wins: Yet More Urban Folklore from the Paperwork Empire*. Syracuse University Press.
- 2000. *Why Don't Sheep Shrink When It Rains: A Further Collection of Photocopier Folklore*. Syracuse University Press.
- Fine, Elisabeth C. 1984. *The Folklore Text: From Performance to Print*. Indiana University Press. Bloomington.
- Frank, Russell 2011. *Newslore: Contemporary Folklore on the Internet*. University Press of Mississippi. Jackson.
- Jason, Heda 2000. *Motif, Type and Genre*. Suomalainen Tiedeakatemia. Helsinki.
- Martí, Josep 1996. *El folklorismo: Uso y abuso de la tradición*. Ronsel Editorial. Barcelona.
- Oring, Elliott (ed.) 1986. *Folk Groups and Folklore Genres: An Introduction*. Utah State University Press. Logan.
- 1989. *Folk Groups and Folklore Genres: A Reader*. Utah State University Press. Logan.
- Oriol, Carme 2016. *Estudis de literatura popular: Història i mètodes*. Edicions UIB/PAM. Barcelona.
- Paredes, Américo; Richard Bauman (ed.) 2000. *Toward New Perspectives in Folklore*. Trickster Press. Bloomington.

Guia docent

Revista d'Etnologia de Catalunya 41. [El folklore i l'etnopoètica avui]. 2016.
Toelken, Barre 1996. *The Dynamics of Folklore*. Edició revisada i augmentada. Utah State University Press. Logan, Utah.
Tower Hollis, Susan; Linda Pershing; M. Jane Young (ed.). *Feminist Theory and the Study of Folklore*. University of Illinois Press. Urbana i Chicago.

Altres recursos

<http://en.folklore.ee/>. Pàgina del servidor dels folkloristes estonians Haldjas.
<http://lcweb.loc.gov/folklife/>. Pàgina de The American Folklife Center.
<http://oraltradition.org/>. Pàgina del Center for Studies in Oral Tradition.
<http://revistes.publicacionsurv.cat/index.php/elop/index>. Pàgina de la revista electrònica *Estudis de Literatura Oral Popular*.
<http://www.arxiudfolklore.cat/>. Pàgina de l'Arxiu de Folklore de la Universitat Rovira i Virgili.
<http://www.atypon-link.com/WDG/loi/fabl?cookieSet=1>. Pàgina de la revista *Fabula*.
<http://www.culturaspobulares.org/>. Pàgina de la revista electrònica *Culturas Populares*.
<http://www.folklore.ee/folklore/>. Pàgina de la revista electrònica *Folklore*.
<http://http://www.folklorefellows.fi/>. Pàgina de la prestigiosa xarxa internacional de folkloristes Folklore Fellows.
<http://www.funjdiaz.net/folklore/index.cfm>. Pàgina de la Revista de *Folklore*.
<https://www.indiana.edu/~folkpub/forum/>. Pàgina de la revista electrònica *Folklore Forum*.
<http://www.indiana.edu/~jofr/>. Pàgina del *Journal of Folklore Research*.
<http://www.rompecadenas.com.ar/>. Pàgina dedicada als hoaxes, a les cartes en cadena, als virus electrònics i a l'spam.
<http://www.temple.edu/isllc/newfolk>. Pàgina de la revista electrònica *New Directions in Folklore*.

